

KUOPIO

Vuoden 2017 kuukausiseuranta (lokakuu)
ja koko vuoden toteumaennuste

Lokakuun 2017 kuukausiraportti

Tilinpäätösennuste pohjautuu palvelualueiden yhteenlaskettuihin näkemyksiin

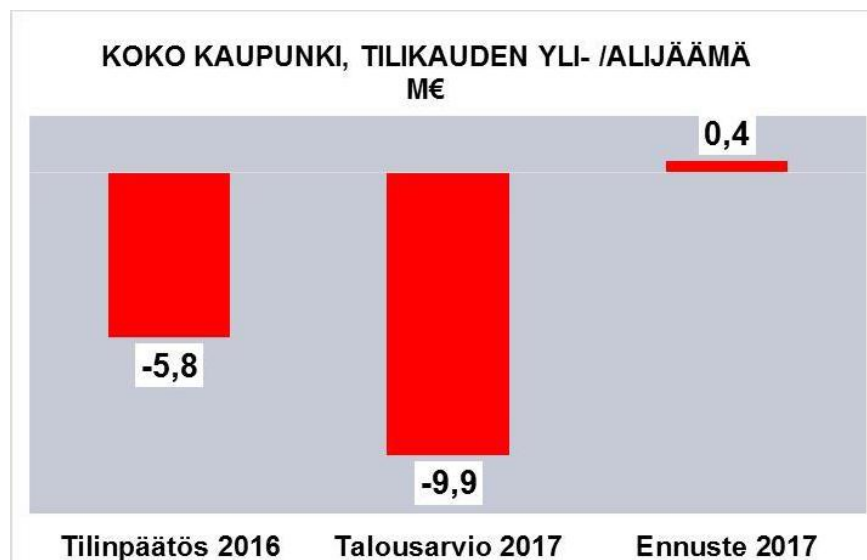
- Lokakuun ennusteen mukaan **tilikauden ylijäämä** on 0,4 M€, joka on 10,3 M€ parempi kuin talousarviossa. Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan pienempinä (-8,7 M€) ja toimintakulujen alittavan (4,3 M€) talousarvion.
- **Verotulojen ja valtionosuuksien** ennustetaan toteutuvan talousarviota suurempina (+13,8 M€).
- **Erikoissairaanhoidon** kustannusten odotetaan ylittyvän 2,0 M€. **Muiden palvelujen ostojen ja henkilöstökulujen** ennustetaan alittavan talousarvion 3,3 M€.
- **Kaupungin lainamäärä** kasvaa 7,9 M€ vuonna 2017.
- **Väestönkasvu** jatkuu. Tilastokeskus korjaa syyskuun väestömuutostietoa. Uusi korjattu tieto julkaistaan 30.11.2017.
- **Työttömyys** vähenee, pitkäaikaistyöttömien määrän kasvu on pysähtynyt. **Asuntorakentaminen** on vilkasta.

Koko kaupungin tilinpäätösennuste 2017

Sisältää palvelualueet, liikelaitokset ja taseyksiköt

TULOSLASKELMA, koko kaupunki, M€			
	TA 2017	Ennuste 2017	Erotus (+) paremmin (-) huonommin
Toimintatuotot	319,4	310,6	-8,7
Toimintakulut	-920,8	-916,5	4,3
Toimintakate	-601,5	-605,9	-4,5
Verotulot	438,0	451,5	13,5
Valtionosuudet	197,0	197,3	0,3
Rahoitustuotot ja -kulut	5,2	6,0	0,8
Vuosikate	38,7	48,8	10,2
Poistot	-48,8	-49,2	-0,4
Satunnaiset erät	0,0	0,5	0,5
Tilikauden tulos	-10,1	0,1	10,2
Tilinpäätöserät	0,2	0,3	0,2
Tilikauden yli-/alijäämä	-9,9	0,4	10,3

Koko kaupungin
tilikauden tuloksen
ennustetaan
toteutuvan 10,3 M€
talousarviota paremmin

Tilinpäätösennuste pohjautuu yhteenlaskettuihin näkemyksiin

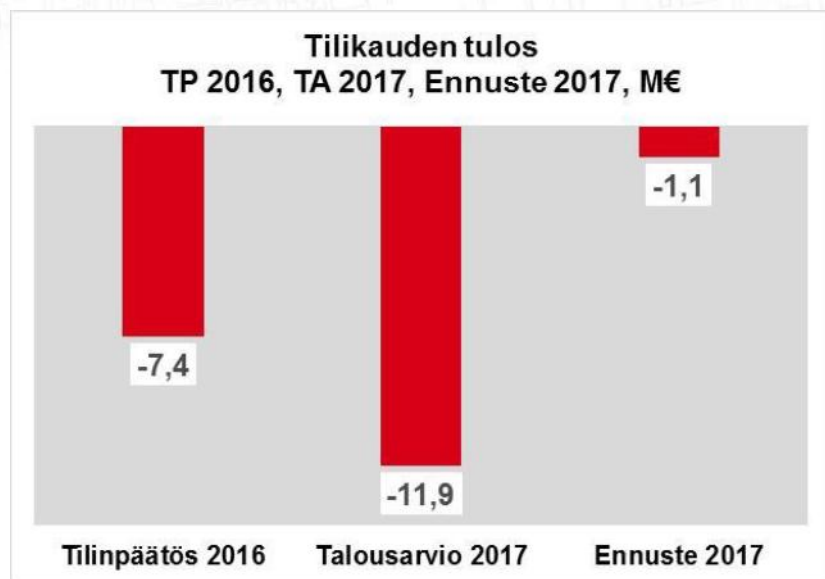
Koko kaupungin rahoituslaskelma ja ennuste 2017

Sisältää palvelualueet, liikelaitokset ja taseyksiköt

RAHOITUSLASKELMA, koko kaupunki, M€			
	TA 2017	Ennuste 2017	Erotus / Ennuste (+)paremmin (-) huonommin
Vuosikate	38,7	48,8	10,2
Satunnaiset erät	0,0	0,5	0,5
Tulorahoituksen korjauserät	-6,9	-1,3	5,6
Toiminnan rahavirta	31,8	48,0	16,2
Käyttöomaisuus investoinnit	-69,7	-60,1	9,6
Rahoitusosuudet inv. menoihin	1,7	1,2	-0,5
Pys.vastaavien hyöd. luov. tulot	12,3	5,1	-7,2
Investointien rahavirta	-55,7	-53,8	1,9
Toiminnan ja investointien rahavirta	-23,9	-5,8	18,1
Antolainauksen muutokset	0,4	0,4	0,0
Lainakannan muutokset	14,1	7,1	-7,0
Oman pääoman muutokset	0,0	-1,7	-1,7
Muut maksuvalmiuden muutokset	0,9	0,9	0,0
Rahoituksen rahavirta	15,4	6,7	-8,7
Vaikutus maksuvalmiuteen	-8,5	0,9	9,5

Ydinkaupungin (palvelualueet) tilinpäätösennuste 2017

TULOSLASKELMA, ydinkaupunki			
M€	TA 2017	Ennuste 2017	Erotus (+)paremmin (-)huonommin
Toimintatuotot	140,3	133,7	-6,6
Toimintakulut	-789,3	-787,0	2,3
Toimintakate	-649,0	-653,2	-4,2
Verotulot	438,0	451,5	13,5
Valtionosuudet	197,0	197,3	0,3
Rahoitustuotot ja -kulut	24,4	25,2	0,8
Vuosikate	10,3	20,7	10,4
Poistot	-22,3	-22,3	0,0
Satunnaiset erät	0,0	0,5	0,5
Tilikauden tulos	-11,9	-1,1	10,8

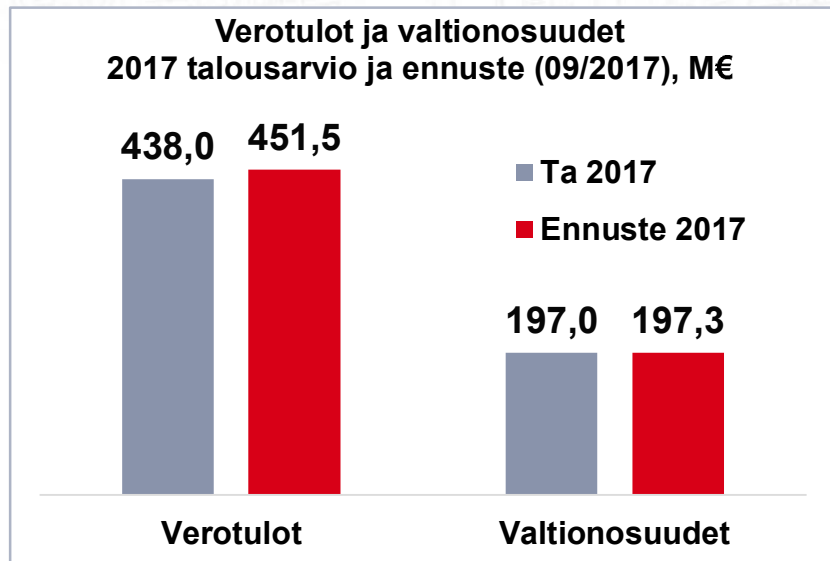
Lokakuun ennusteen mukaan ydinkaupungin **tilikauden tuloksen alijäämä** on 1,1 M€, joka on 10,8 M€ parempi kuin talousarvion alijäämä 11,9 M€.

Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 6,6 M€ talousarviota pienempänä. **Toimintakulujen** ennustetaan alittuvan 2,3 M€ talousarvioon nähden.

Toimintakatteen ennustetaan heikentyvän 4,2 M€.

Vuosikatteen (tulos ennen poistoja ja satunnaisia eriä) ennustetaan olevan 20,7 M€ eli 10,4 M€ talousarviota paremmin. Tämä johtuu parantuneesta verotulo- ja valtionosuusennusteesta.

Verotulot ja valtionosuudet

**Verorahoituksen
ennustetaan toteutuvan
13,8 M€ talousarviota
paremmin**

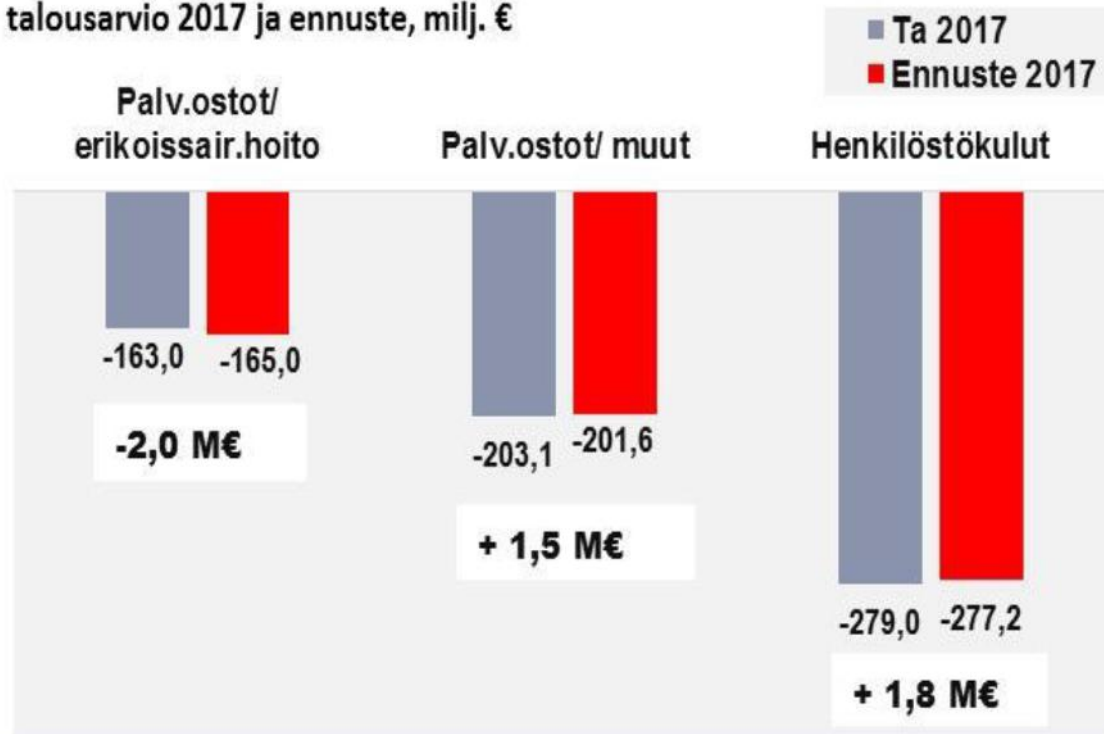
VERORAHOTUS, M€	01-10/ 2017	Ta 2017	Ennuste 2017	Erotus (+)paremmin (-)huonommin
VEROTULOT YHT.	405,2	438,0	451,5	13,5
Kunnan tulovero	346,9	378,4	387,2	8,8
Yhteisövero	21,5	21,1	26,0	4,9
Kiinteistövero	36,8	38,5	38,3	-0,2
VALTIONOSUUDET YHT.	164,8	197,0	197,3	0,3
Kunnan peruspalv. valtionosuus	141,8	169,5	170,1	0,6
Verotulon perust. valt. os. tasaus	26,0	31,3	31,2	-0,1
Järjestelmämuutoksen tasaus	-0,2	0,0	-0,2	-0,2
Muut opetus- ja kulttuuritoimen vo	-2,8	-3,8	-3,8	0,0
VERORAHOTUS YHT.	570,0	635,0	648,8	13,8

Henkilöstökulut, palvelujen ostot, ydinkaupunki

Ennuste pohjautuu palvelualueiden näkemyksiin, jotka on laskettu yhteen

Erikoissairaanhoidon ja muut palvelujen ostot sekä henkilöstökulut
talousarvio 2017 ja ennuste, milj. €

Erikoissairaanhoidon kustannusten odotetaan ylittävän **2,0 M€** talousarvioon nähden.

Talousarvion pitävyys

Avainprosessien suurimmat talousarvion palvelualueiden näkemyksiin pohjautuvat ylitysennusteet toimintakulujen osalta :

Vanhus- ja vammaispalvelut	-2,3 M€
Erikoissairaanhoido	-2,0 M€
Avohoido	-1,3 M€
Lapsiperhepalvelut	-0,7 M€
Varhaiskasvatus	-1,0 M€

Toimintakulut M€	TP 2016	TA 2017	Ennuste 2017	Erotus (+) paremmin (-) huonommin
Erikoissairaanhoido	-157,0	-163,0	-165,0	-2,0
Vanhus- ja vammaispalv.	-106,8	-125,8	-128,0	-2,3
Perusopetus- ja nuor.palv.	-99,7	-105,5	-105,0	0,6
Varhaiskasvatuspalvelut	-69,4	-71,5	-72,5	-1,0
Avohoidon palvelut	-49,0	-52,5	-53,8	-1,3
Lapsiperhepalvelut	-27,4	-27,5	-28,3	-0,7
Sairaalapalvelut	-21,2	-23,2	-22,4	0,8
Lukiokoul. ja toisen ast.yhteistyö	-16,9	-17,8	-17,8	0,0
Mielenterveys- ja päihdepalv.	-8,8	-9,6	-9,8	-0,2

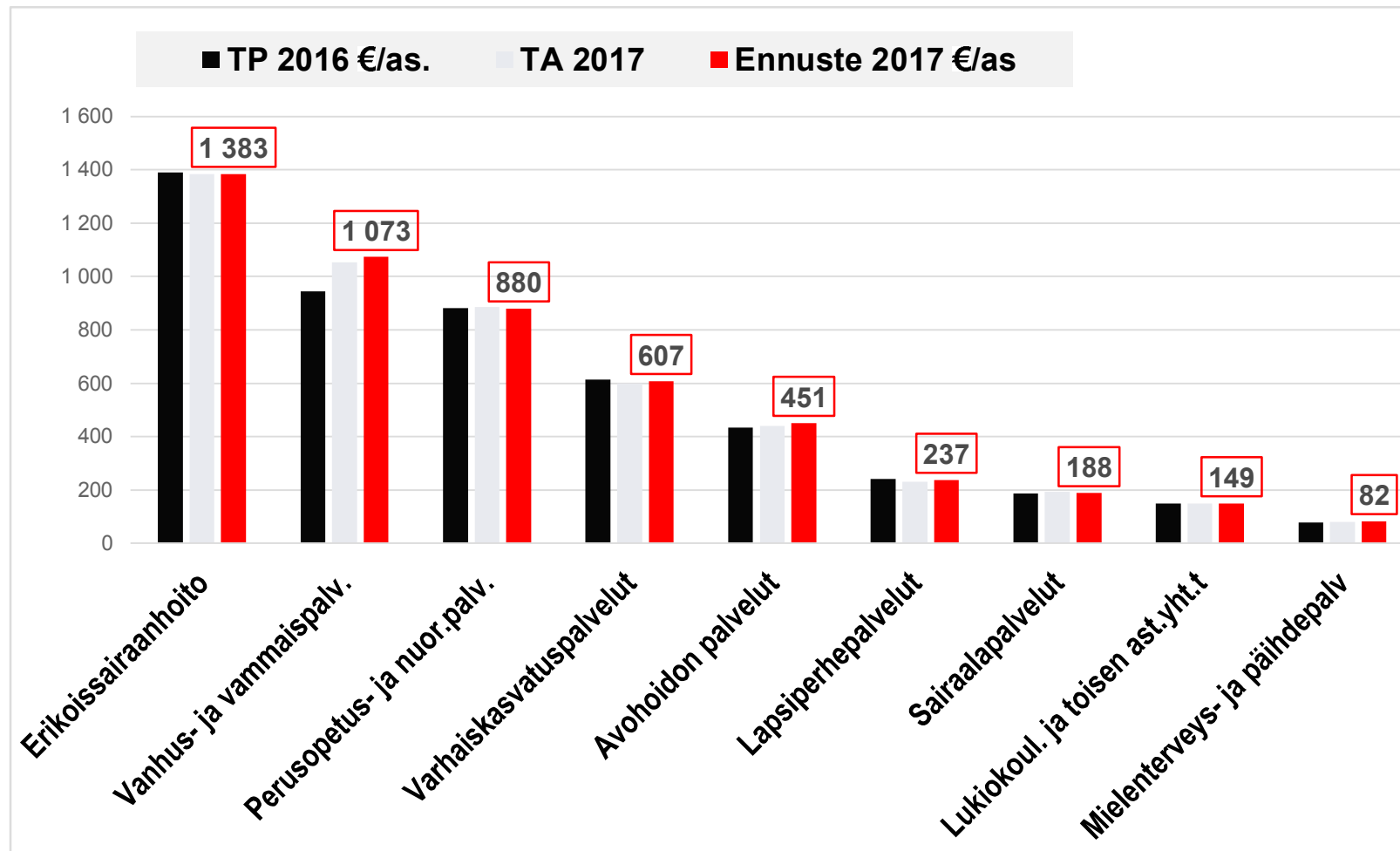

Avainprosessit €/asukas

Ennuste pohjautuu palvelualueiden näkemyksiin, jotka on laskettu yhteen

Toimintakulut euroa/asukas, tilinpäätös 2016, talousarvio ja ennuste 2017 (10/2017)

PALVELUALUEET - TOIMINTAKATTEEN ENNUSTEEN JA TALOUSARVION ERO LOKAKUU 2017

YLEISHALLINTO -3,5 M€

- Toimintatuottoennuste on 3,8 M€ pienempi kuin talousarviossa, koska osakkeiden myyntivoittoa ei ole sisällytetty siihen lainkaan, kun talousarviossa oli 4,1 milj. euroa.
- Toimintakulujen arvioidaan toteutuvan 0,3 M€ talousarviota alhaisempina.

ELINVOIMA- JA KONSERNIPALVELU +1,7 M€

- Toimintatuottojen arvioidaan toteutuvan 0,7 M€ talousarviota pienempinä, alitus aiheutuu pääosin arvioitua vähäisemmästä lomituspalvelujen käytöstä.
- Toimintakulujen suurimmat poikkeamat ovat työllisyyspalvelussa ja lomituspalvelussa. Työllisyyspalvelussa alitukseksi arvioidaan 1,1 M€. Työmarkkinatuen kuntaosuuden arvioidaan ylittävän 1,1 M€, vastaavasti säästöä tulee muualla työllisyyspalvelussa. Lomituspalvelussa toimintakulujen alitukseksi arvioidaan 0,8 M€.

KAUPUNKIYMPÄRISTÖ +1 M€

- Toiminnan ja talouden arvioidaan toteutuvan hieman talousarviota paremmin.
- Myyntivoittoa kertyy odotettua vähemmän, mutta vastaavasti maankäyttö- ja kehittämis-korvauksia kertyy enemmän kuin talousarviossa.
- Kulujen osalta syntyy säästöä henkilöstökuluissa ja palvelujen ostoissa.

HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN +0,04 M€

- Toimintakatteen ennuste on talousarvion mukainen.
-

PALVELUALUEET – TOIMINTAKATTEEN ENNUSTEEN JA TALOUSARVION ERO LOKAKUU 2017

KASVU JA OPPIMINEN -1,5 M€

- Varhaiskasvatuksen tuottojen arvioidaan jäävän 0,7 M€ alle talousarvion, pääasiassa päivähoitomaksujen alentamisesta (perustuu lakiin), menot ylittyvät 0,9 M€, osin siitä syystä, että kiky-vaikutuksia ei voida täysimääräisesti hyödyntää varhaiskasvatuksessa, ennakkotiedon mukaan lomapalkkavelkakirjaus lisää toimintamenoja 0,2 M€.
- Perusopetuksen hanketoiminnassa alittuvat sekä tulot että menot 0,6 M€.

PERUSTURVA +0,8 M€

- Toimintatuotot alittuvat 0,6 M€. Tulojen alittumista ennakoidaan pääasiassa aikuissosiaalityössä, perustoimeentulotuen kustannusten valtionosuuksissa ja tukien takaisinperinnässä. Toimintatuloja on lisännyt Valtiokonttorin maksama 2,3 M€:n lisämääräraha rintamaveteraanien palveluihin.
- Toimintakulut alittuvat 1,4 M€, erityisesti aikuissosiaalityössä. Suurin menojen ylittymispaine on vanhusten hoivapalveluissa palvelutarpeen kasvun vuoksi.

TERVEYDENHUOLTO -2,6 M€ (sis. erikoissairaanhoito -2,0 M€)

- Toimintakulut ovat ylittymässä n. 3,0 M€, joka koskee lähinnä erikoissairaanhoitoa n. 2,0 M€. Oman toiminnan osalta talousarvio on ylittymässä toimintakatetasolla n. 0,6 M€. Suurimmat poikkeamat ovat mm. avohoidon katteen ylitys 1,0 M€ (vastaanottopalvelujen hoitotarvikkeet ja lääkkeet 0,7 M€ sekä ostopalvelut 0,8 M€, säästöä mm. terveydenhoidon henkilöstömenoissa 0,4 M€) ja sairaalapalvelujen katteen alitus 0,8 M€ (lähinnä henkilöstökustannuksia).
- Sairaanhoitopiirin esitys jäsenkuntalaskutukseksi on 163,1 M€ (jäsenkuntalaskutus, Kuopion psykiatrian keskus ja hammasopetuslinikka), mutta Kuopion talousarvioon on varattu 161,1 M€; ylitys 2,0 Me.

TASEYKSIKÖT JA LIIKELAITOKSET LOKAKUU 2017

TILAKESKUS

- Poistojen arvioidaan ylittävän talousarvion 0,5 M€:lla. Tilikauden tuloksen arvioidaan olevan 0,5 M€, mikä on hieman parempi kuin talousarviossa.
- Bruttoinvestointien arvioidaan alittavan talousarvion noin 8,5 M€.

POHJOIS-SAVON PELASTUSLAITOS

- Toimintatuottojen ja –kulujen arvioidaan hieman alittuvan talousarviosta ja toimintakatteen toteutuvan liki talousarvion mukaisena.
- Investointien arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

KUOPION VESI LIIKELAITOS

- Myyntituottojen ja tilikauden ylijäämän arvioidaan toteutuvan hieman talousarviota heikompana.
- Investointien arvioidaan toteutuvan hieman talousarviota pienempänä.

KUOPION KUNTATEKNIikka LIIKELAITOS (MESTAR)

- Myyntituottojen ja menojen ennustetaan toteutuvan hieman talousarviota pienempinä. Tilikauden tulos tulee olemaan positiivinen.
-

Lainakannan kehitys

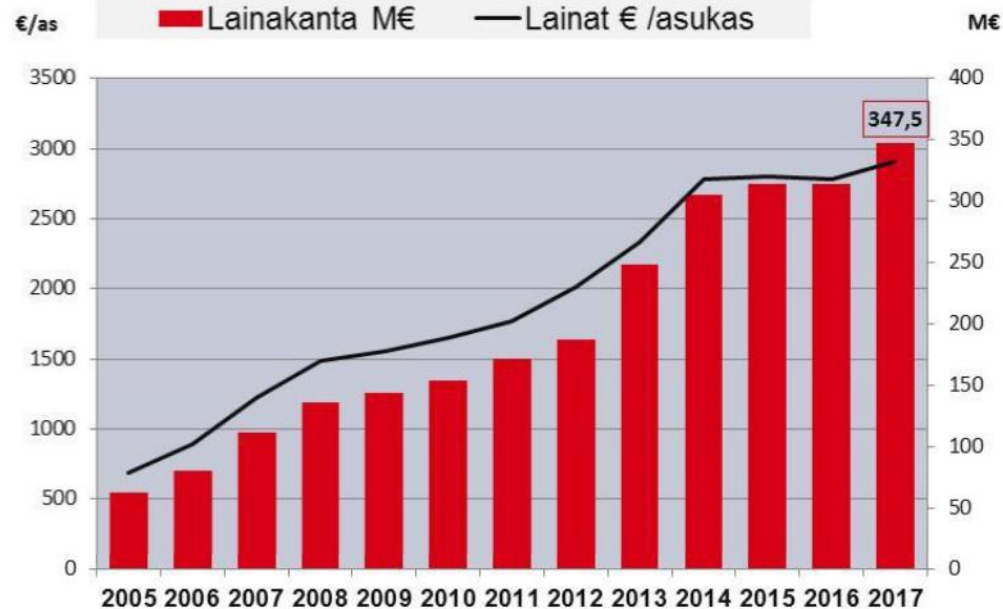
LAINAKANNAN MUUTOS 2016-2017, M€					
	TP	TP	TPE	Ero	
	2016	2016		M€	%
	Kuopio	Juankoski	2017		
Lainakanta 1.1.	314,1		339,6	25,5	8,1 %
Lisäys	58,0		60,0	2,0	3,4 %
Vähennys	57,7		52,1	-5,6	-9,7 %
Lainakanta 31.12.	314,4	25,2	347,5	33,1	10,5 %
				€/as	
€/asukas	2 782	5 324	2 913	131	4,7 %

Ennusteen mukaan **pitkäaikaisten lainojen** määrä olisi **347,5 M€** eli **2913 €/asukas** vuoden 2017 lopussa. Lainakannan ennustetaan loppuvuoden maksuvalmius huomioiden toteutuvan talousarviota vähemmän 7,0 M€.

Juankosken kuntaliitos lisäsi lainakantaa 25,2 M€.

Ennusteen mukaan korkokustannukset tulevat olemaan noin 4,7 M€ vuonna 2017.

Lainakanta ja lainat per asukas 2005-2017

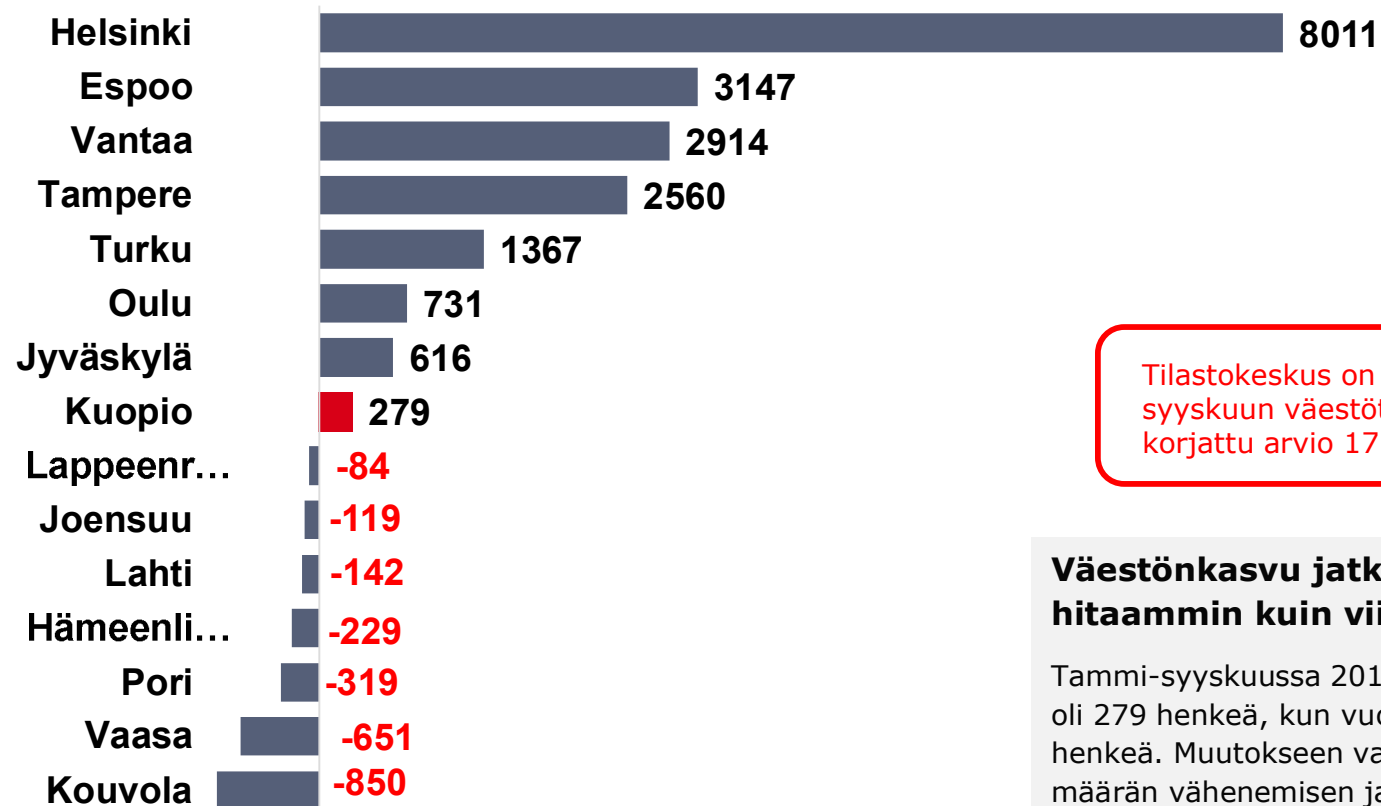

Väestönmuutos

Kuopion väkiluku
118 500

Väestönmuutos 15 suurimmassa kaupungissa tammi-syyskuussa 2017

Tilastokeskus on ilmoittanut virheestä syyskuun väestötiedoissa, uusi korjattu arvio 17.11. on 464 henkeä.

Väestönkasvu jatkunee tänä vuonna hitaammin kuin viime vuosina.

Tammi-syyskuussa 2017 Kuopion väestönkasvu oli 279 henkeä, kun vuosi sitten kasvu oli 830 henkeä. Muutokseen vaikuttivat syntyneiden määrän vähenemisen ja kuolleitten määrän kasvun lisäksi kasvanut lähtömuutto.

Työttömyys lokakuun lopulla 2017

Työttömyys vähenee

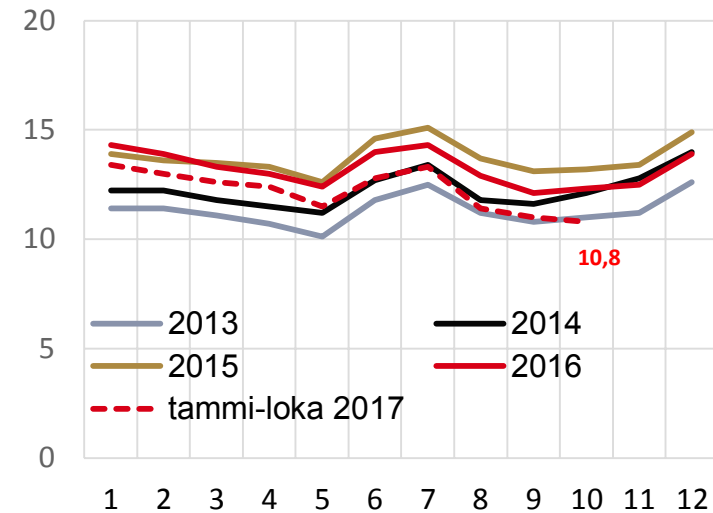
Lokakuun 2017 lopussa Kuopion työttömyysaste oli 10,8 % eli 1,5 %-yksikköä vähemmän kuin edellisenä vuonna. Työttömänä oli noin 6060 henkeä, mikä on 800 vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Pitkäaikaistyöttömien määrä väheni edelliseen vuoteen verrattuna 8 %. Osittain tämä selittyy kolmen kuukauden välein toteutettavilla haastatteluilla. Nuorisotyöttömien määrä väheni 19 % ja yli 50-vuotiaiden työttömien määrä 10 % viime vuoden lokakuuhun verrattuna.

Kuopion työttömyysaste (%) 2013-2017

Juankoski mukana koko aikasarjassa

Kuopion työttömyys 31.10.2017

Työttömyysaste %

10,8

-1,5 %-yksikköä (10/2016)

Työttömien määrä

6057

- 778, -11,4 % (10/2016)

Pitkäaikaistyöttömät

2299

-196, -8 % (10/2016)

Pitkäaikaistyöttömät

2299

Yli 50-v.

2282

Alle 25-v.

844

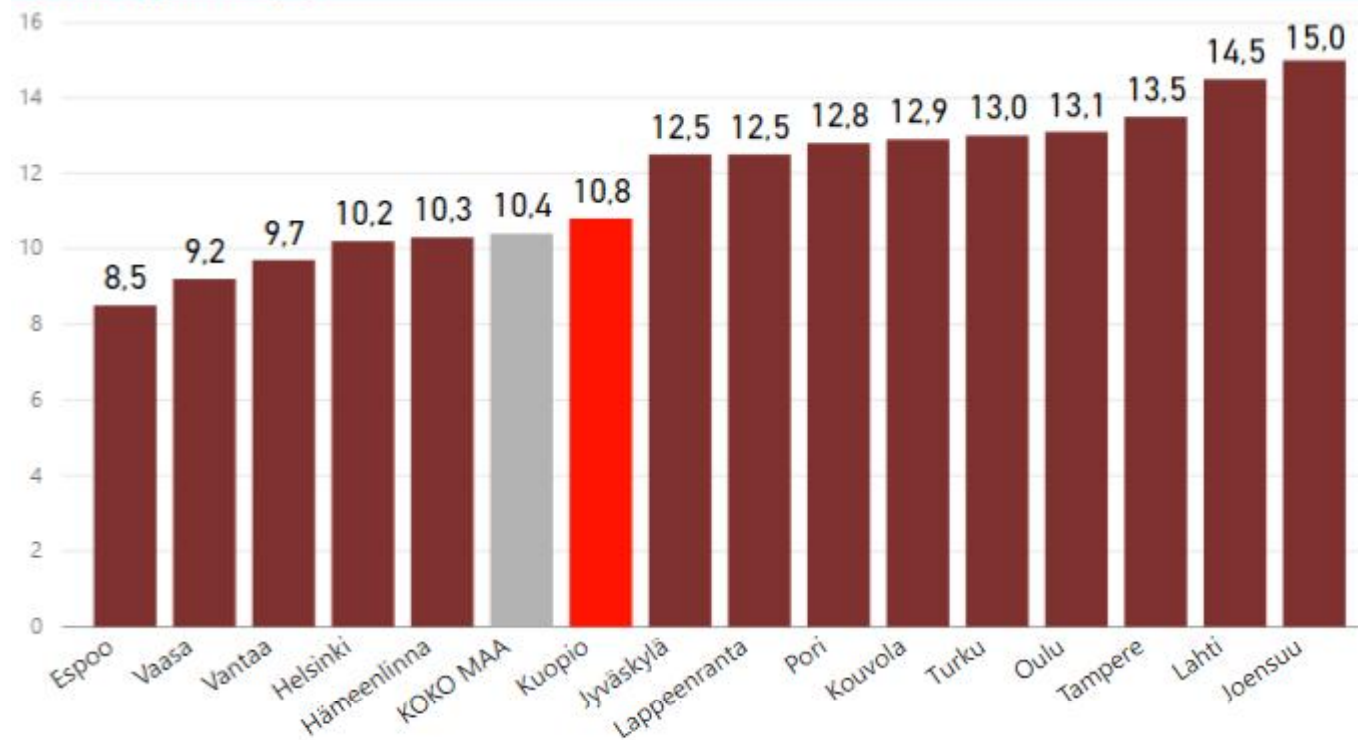

Työttömyysasteet vertailukaupungeissa lokakuun lopulla 2017

Työttömyysaste (%)

Kuopion työttömyysaste on matala vertailukaupunkeihin nähden.

Kuopion työttömyysaste 10,8 %, vuosi sitten 12,3 % (-1,5 %-yksikköä).

Koko maan työttömyysaste oli 10,4 %, vuosi sitten 12,5 % (-2,1 %-yksikköä).

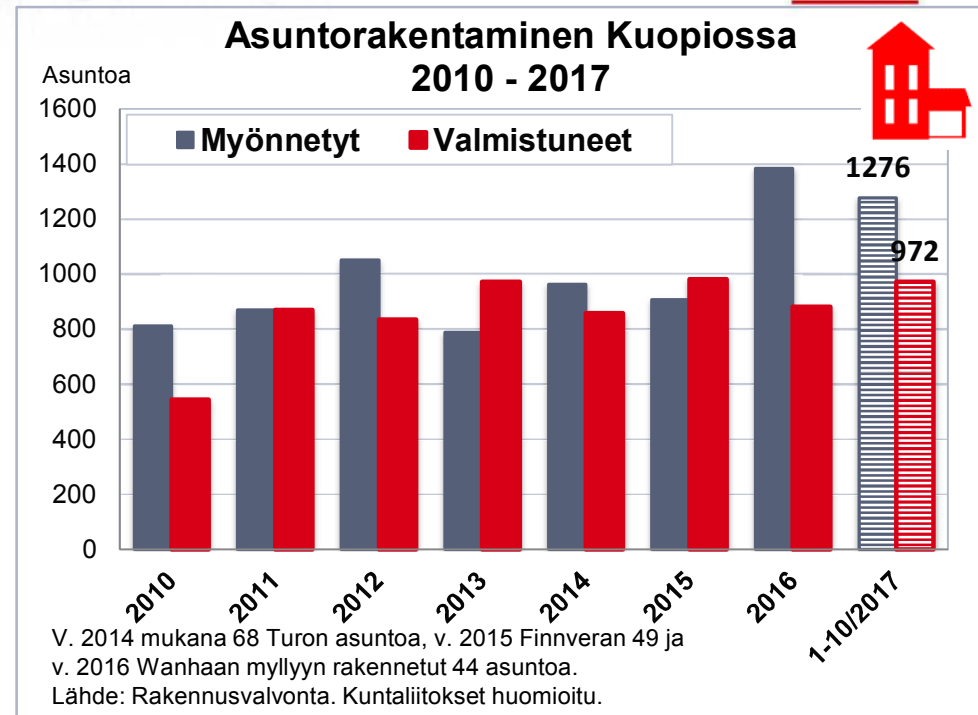
Rakentaminen tammi-lokakuu 2017

Rakentaminen jatkuu vilkkaana

Tammi-lokakuussa 2017 valmistui 972 asuntoa eli enemmän kuin koko vuonna 2016 (882). Rakennuslupia myönnettiin noin 1300 asunnolle. Asuntoja valmistuu tänä vuonna noin 1100.

Vuositavoitteena ollut vähintään 800 asunnon valmistuminen ylittyi reippaasti tänä vuonna.

Rakentaminen Kuopiossa		01-10/ 2016	01-10/ 2017	Muutos %
Valmistuneet - uudet rakennukset	Asuntoja kpl	775	972	25 %
	Kerrosala 1000 m ²	104,1	115,4	11 %
	Tilavuus 1000 m ²	501,9	481,3	-4 %
Myönnetyt rakennusluvut -uudet rakennukset	Asuntoja kpl	1164	1276	20 %
	Kerrosala 1000 m ²	133,9	140,5	5 %
	Tilavuus 1000 m ²	586,5	568,5	0 %

* 2016 valmistuneet asunnot sisältää Wanhan Myllyn saneerauskohteen 44 asuntoa.
* 2015 valmistuneet asunnot sisältää Finnveran tiloihin valmistuneet 49 asuntoa.